

**Suomen Sahayrittäjät ry:n
vastuullisuus
-raportti**

TIIVISTELMÄ

Suomen Sahayrittäjät ry:n vastuullisuus -raportti painottaa ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja hyvää hallintotapaa.

Keskiössä ovat energiatehokkuus, kestävä metsänkäyttö, työturvallisuus ja yhteistyö yritysten, julkishallinnon sekä kansalaisten välillä, tavoitteena vastuullinen ja kilpailukykyinen sahayrittäjyys.

TIETOJA

Suomen Sahayrittäjät ry:n vastuullisuus -raportti

Kirjoittajat: Jouni Silvast ja Timo Ripatti

Kuvalähteet: Jouni Silvast, Timo Ripatti, Kaija Laaksonen

Ulkoasu ja taitto: Kaija Laaksonen

Kustantaja: Suomen Sahayrittäjät ry

Sähköinen julkaisu: www.sahayrittajat.fi/vastuullisuus-raportti

2025

SUOMEN SAHAYRITTÄJÄT RY:N VASTULLISUUS -RAPORTTI

ESIPUHE

Suomen Sahayrittäjät ry:n vastuullisuusraportti tuo esille pienten saha- ja puutuotealan yritysten keskeisen roolin kestävän kehityksen edistämässä sekä alueellisen elinvoiman vahvistamisessa. Raportissa käsitellään konkreettisia toimenpiteitä, joilla jäsenyrityksemme tukevat ympäristön, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan (ESG) tavoitteita tulevina vuosina.

Pienet sahat eivät pelkästään työllistä ja tue aluetaloutta, vaan ne ovat myös avainasemassa Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa.

Raportin yksi keskeinen aihe on Lähipuu®-tuotemerkki, jonka Suomen Sahayrittäjät ry on kehittänyt edistämään paikallisesti tuotetun ja vastuullisesti hankitun puun käyttöä. Lähipuu-tuotteet ovat sertifioituja, niiden hiilijalanjälki on pieni ja ne tukevat kestävän metsätalouden periaatteita. Suomen Sahayrittäjät ry oli Suomen ensimmäinen saha-alan toimija, joka hankki sahatavaralle ympäristöselosteen, eli EPD:n. Tämä ympäristöseloste uusittiin vuoden 2024 lopulla ja uusitun laskennan mukaan Lähipuu®-tuotteet ovat sahatavaramarkkinoiden ympäristöystävällisimpiä. GWP total-arvolla (kg CO₂e) kerrottuna lukema on -840. Kansanomaisesti kerrottuna Lähipuu® on tuoteryhmä, josta löytyy pienin hiilijalanjälki ja suurin hiilikädenjälki.

Tämä antaa Suomen Sahayrittäjät ry:n Lähipuu®-yrityksille kilpailuetua ja lisää kulluttajien ja yritysasiakkaiden luottamusta suomalaiseen puuhun ja vastuulliseen toimintaan ilmastoasioissa.

Pienten saha- ja puutuotealan yritysten vahva sitoutumisen taso ilmaston lämpenemisen ehkäisyyn, vähentää entisestään sahatavarasta tehtyjen tuotteiden hiilijalanjälkeä. Toimenpiteet fossiilisten polttoaineiden korvaamisesta uusiutuvilla energialähteillä, energiatehokkuuden parantaminen sekä puutuotteiden elinkaaren pidentäminen kierrätyksen ja uudelleenkäytön avulla ovat yksi osa tätä prosessia.

Suomen Sahayrittäjät ry:n jäsenyritykset voivat vaikuttaa alan kestävään kehitykseen ja olla mukana luomassa vastuullisempaa tulevaisuutta – eturintamassa.

22.2.2025

Timo Ripatti
Suomen Sahayrittäjät ry
puheenjohtaja

Jouni Silvast
Suomen metsäkeskus
projektipäällikkö
Wood Circles -hanke

SISÄLTÖ

1	SUOMEN SAHAYRITTÄJÄT RY VASTUULLISUUSRAPORTTI 2024-2026	6
1.1	Johdanto	6
1.2	LÄHIPUU – Suomen Sahayrittäjät ry:n – yritysten yhteinen ympäristö ja tuotemerkki	7
1.3	Lähipuu arvotekijät	8
1.4	Erikoispuun käyttö lisää metsien monimuotoisuutta ja metsien tuhoresilienssiä	8
1.5	Koko arvoketjun huomioiminen on kestävän vastuullisen yritystoiminnan tärkein osatekijä	9
2	LÄHIPUU EPD	10
2.1	Hiilijalanjälkituloksia	12
3	YMPÄRISTÖVASTUU (ENVIRONMENT)	15
3.1	Kestävän kehityksen periaatteet	15
3.2	Hiilinielujen vahvistaminen	15
3.3	Ympäristövastuun mittarit ja hiilinegatiivisuuden tavoite	15
3.3.1	Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen ja korvaaminen uusiutuvilla energialähteillä	16
3.3.2	Energiatehokkuuden parantaminen tuotannossa	16
3.3.3	Kiertotalouden edistäminen (Materiaalien uudelleenkäyttö ja kierrätys sekä resurssitehokkuuden parantaminen)	17
3.4	Elinkaariajattelu	17
3.5	Yhteistyö ja sitoutuminen: Sahayrittäjien vastuullisuus yhteistyön kautta	18
3.6	Yhteistyö yritysten ja yhdistysten välillä	18
3.6.1	Verkostojen rakentaminen	18
3.6.2	Kumppanuudet ja yhteishankkeet	19
3.7	Paikallisyhteisöjen tukeminen	20
3.8	Ympäristövastuuseen liittyvä yhteistyö	21
4	SOSIAALINEN VASTUU (SOCIAL)	22
4.1	Työturvallisuus ja hyvinvointi	22
4.2	Henkilöstön kehittäminen ja osaaminen	22
4.2.1	Koulutus ja osaamisen kehittäminen	22
4.2.2	Ammatillisen koulutuksen ja kurssituksen toteutus	22
4.2.3	Insta – 142 lujuuslajittelukoulutukset	23
4.2.4	Lähipuu - koulutukset	23
4.3	Alueellinen vaikuttavuus	24
4.3.1	Monimuotoisuus ja tasa-arvo	24
4.3.2	Keskeiset periaatteet	24
4.3.3	Toimenpiteitä	25
5	HYVÄ HALLINTOTAPA (GOVERNANCE)	26
5.1	Vastuullinen johtaminen ja päätöksenteko	26
5.1.1	Hallintotapaan kuuluvat	26
5.1.2	Korruption vastaisuus ja eettiset toimintaperiaatteet	26
5.1.3	Omistajastrategiat	26
6	RAPORTOINTI JA SEURANTA	27
7	TULEVAISUUDEN TAVOITTEET	27
8	PÄÄTÖSSANAT JA SITOUTUMINEN	27

I SUOMEN SAHAYRITTÄJÄT RY VASTUULLISUUSRAPORTTI 2024-2026

I.1 Johdanto

Suomen Sahayrittäjät ry on piensahojen ja höyläämöiden valtakunnallinen yhteistyö- ja etujärjestö, joka on toiminut alan kehittämiseksi jo vuodesta 1946.

Suomen Sahayrittäjät ry:n vastuullisuusraportti kuvaa yhdistyksen ja sen jäsenyritysten toimenpiteitä ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun ja hyvän hallintotavan (ESG) kehittämiseksi. Sahayrittäjien järjestö keskittyy kaikessa toiminnassaan jäseniensä ammatillisten etujen valvomiseen ja edistämiseen. Yhdistyksellä on edellytykset olla myötävaikuttamassa toimintaympäristön arvoketjun kehitykseen laajasti noudattamalla kehittämänsä LÄHIPUU – yhteisömerkin sääntöjä ja toimintaperiaatteita sekä tukemalla piensahojen ja jatkojalostajien toimintaedellytyksiä.

Puutuoteteollisuuden rooli on merkittävä suomalaisessa taloudessa ja yhteiskunnassa, ja vastuullisuus on keskiössä Suomen Sahayrittäjät ry:n kaikessa toiminnassa.

Jäsenyrityksemme palvelevat kestävästi ja vastuullisesti kaikissa puun sahaukseen ja jatkojalostukseen liittyvissä tehtävissä.

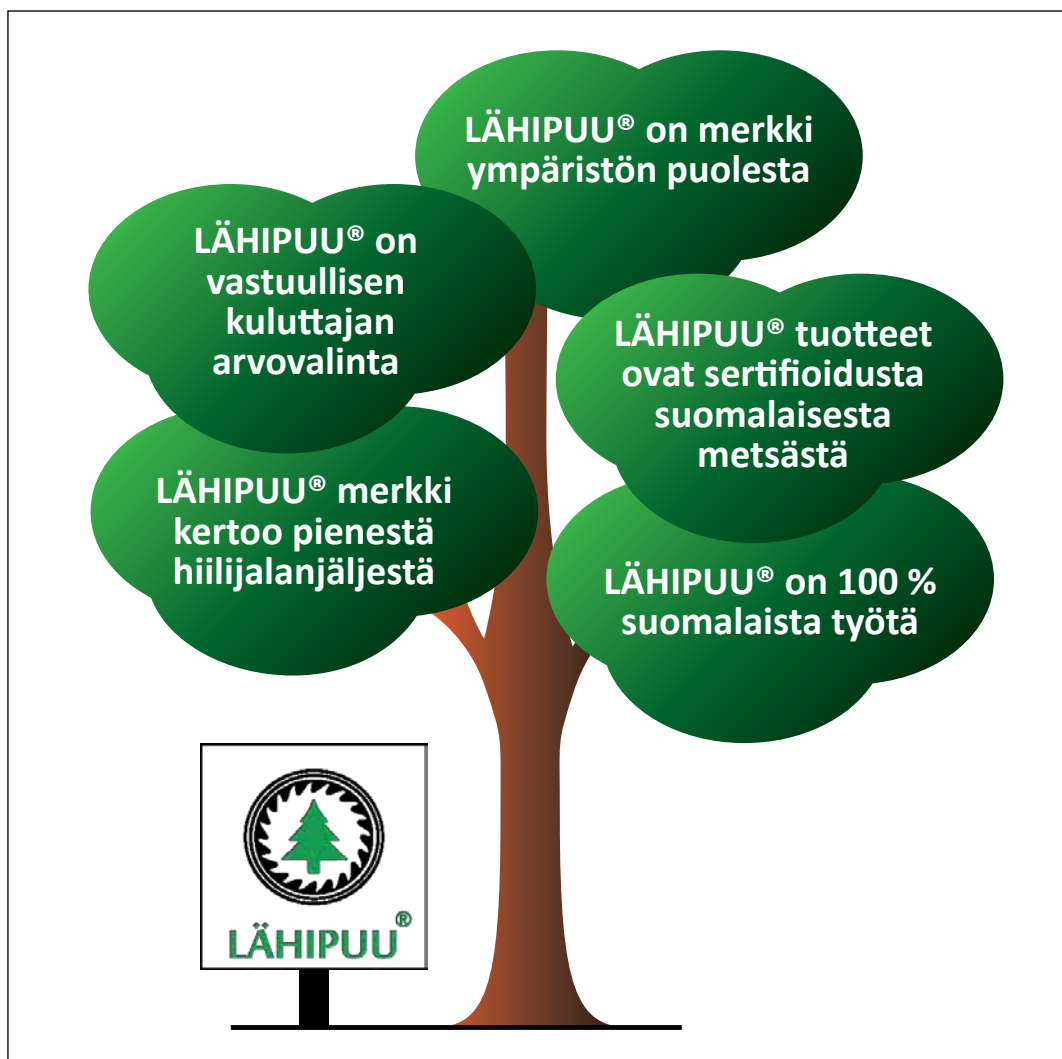

I.2 LÄHIPUU – Suomen Sahayrittäjät ry:n – yritysten yhteinen ympäristö ja tuotemerkki

Lähipuu on Suomen Sahayrittäjät ry:n ja Suomen metsäkeskuksen TutKi-hankkeen (Tutkimuksella kilpailukykyä puutuotealalle) yhteistyön tuloksena aikaansaatu tavaramerkki, jolla yhdistyksen jäsenyritykset erottuvat markkinoilla ja nostavat toimialan yritysten tunnettuutta ja profiilia kuluttajien silmissä.

Yhteisen tavaramerkin tavoitteena on piensahojen ja höyläämöiden toimintaedellytysten parantaminen tarjoamalla yrityksille välineitä positiiviseen ympäristöviesintään, kestävään toimintaan ja markkinointiin. Lähipuu on arvovalinta luonnon ja paikallistalouden puolesta.

Lähipuu-ajatusta ei tarvitse väkisin synnyttää tai tuoda, vaan se on olemassa oleva ja toteutuu käytännössä jäsenkuntansa päivittäisessä työssä ja toiminnassa. Suomen Sahayrittäjät ry:n jäsenistölle onkin tärkeää tiedostaa, mistä Lähipuussa on kysymys ja miten sitä käytetään päivittäisessä vastuullisen liiketoiminnan suunnittelussa ja toiminnassa apuna.

1.3 Lähipuu arvotekijät

Lähipuu-ajatuksen kuuluu tunnistaa tietyt arvotekijät, jotka liittyvät merkkiin ja jotka toteutuessaan tekevät puutavaran jalostuksesta lähellä tuotettua ja käytettyä.

- Arvotekijät liittyvät yleisesti puun paikalliseen alkuperään ja ympäristöystävällisyyteen sekä terveellisyyteen.
- Muita arvotekijöitä on asiakkaan kokonaisvaltainen palvelu kannolta valmiiksi tuotteeksi. Pienet sahat, höyläämöt ja jatkojalostajat eivät tee tuotteita massamarkkinoille. Tuotantomalli lähtee asiakkaan tarpeista ja siihen kuuluu asiakkaan kohtaaminen ja hänen tarpeisiinsa vastaaminen.
- Käytännössä tämä palvelu ilmenee erikoismittojen tai laatujen tuottamisena asiakas- ja käyttökohteen mukaisesti tarkoituksiin.
- Lähipuu-toimintamalli tarjoaa mahdollisuuden hankkia raaka-ainetta jatkojalostettavaksi myös pienaukkohakkuulla tai ns. jatkuvan kasvatuksen metsänhoitotoimenpiteitä noudattaen.

1.4 Erikoispuun käyttö lisää metsien monimuotoisuutta ja metsien tuhoresilienssiä

Pienet puutuoteyksiköt voivat vastata mitä erikoistuneimpiin tarpeisiin. Rakennuspuutavarana yleisimpiä ovat tietysti mänty ja kuusi. Mutta esimerkiksi männyn sydänpuu on biologisesti kestävää lahoa vastaan, ja tietyllä sahaustekniikalla siitä saadaan erittäin muotopysyvää sekä kulutusta kestävää rakennuspuusepän,- sekä huonekaluteollisuuden tuotteiksi.

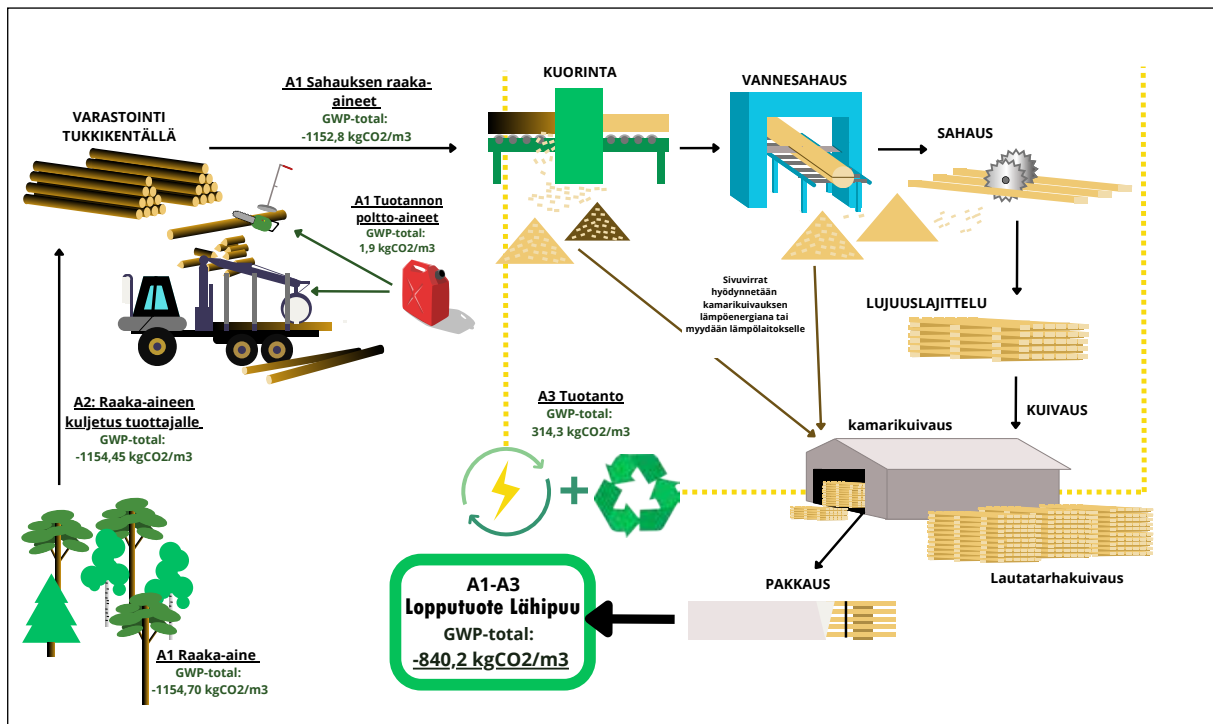
Suomen Sahayrittäjien jäsenkunnassa on myös erikoispuiden sahureita ja jalostajia, joilla on osaamista esimerkiksi koivun, lepän, haavan tai lehtikuusen jalostuksessa. Tällaisia tuotteita ei saa rautakaupoista, eikä puutavaraliikkeistä. Asiakaskohtainen palvelu myös erikoispuiden tuotteistamisessa on yksi tärkeimmistä arvotekijöistä Lähipuussa.

1.5 Koko arvoketjun huomioiminen on kestävän vastuullisen yritystoiminnan tärkein osatekijä

Arvoketjuajattelu on vakiintumassa yleisesti liiketoimintaa ohjaavaksi toimintatavaksi. Lähipuu-tavaramerkkiä käyttävä yritys pystyy hahmottamaan oman toimialansa ympäristökysymykset osana koko tuotteen elinkaarta. Ettei tavaramerkki olisi pelkkä ympäristöväittäjä, vailla laskennallista pohjaa, on tiettyjä kriteeristöjä sovittu yhdistyksessä ennakoon.

Sääntöjen laadinnassa on hyödynnetty EU:ssa laaditun ympäristöselosteeseen liittyviä (EPD) standardin laadinta- ja laskentamalleja. Laskennan avulla Lähipuusta saadaan luotettava, kestävä kehitystä kuvaava merkki sekä alan toimijoiden että asiakkaiden silmissä. Lähipuun uusittu EPD on valmis ja se on voimassa 9/2024–9/2029. Se todentaa, että Lähipuu-tuotemerkin alainen kotimainen tuote on markkinoiden ympäristöystävällisintä sahatavaraa.

- LÄHIPUU® on vastuullisen kuluttajan arvovalinta
- LÄHIPUU® on merkki ympäristön puolesta
- LÄHIPUU® tuotteet ovat sertifioidusta suomalaisesta metsästä
- LÄHIPUU® merkki kertoo pienestä hiilijalanjäljestä
- LÄHIPUU® on 100 % suomalaista työtä

2 LÄHIPUU EPD

TUOTTEEN TIEDOT TUOTEKUVAUS Ympäristöseloste on neljän sahan keskiarvotuote, joka on kuusesta tai männystä valmistettua sahatavaraa. Jokaiselle neljälle sahalle suoritettiin oma LCA laskenta sahatavaran vuosituotannosta, joiden tuloksista muodostettiin keskiarvotuote. Raaka-aine hankitaan PEFC-sertifioiduista metsistä.

TUOTENIMET Ikkuna- ja ovipuuaihiot, läpisaheet, pelkkahirsi, lattialauta (myös radiaalisahattu), paneeliihiot, oksattomat pintalaudat (särmätty sekä särmäämätön), venelauta, männyn sydänpuutuotteet. Ympäristöseloste ei käsittele sahatavaran jatkojalostusta kuten höyläystä tai pintakäsittelyä. Teknisiltä ominaisuuksiltaan ja käyttötarkoituksiltaan yritysten tuotteet eivät poikkea toisistaan.

TUOTTEEN JA SEN KÄYTÖN KUVAUS Sahatavara on tyypillisesti lankkua (paksuus yli 38 mm ja leveys yli 75 mm) tai lautaa (paksuus alle 38 mm (alle 50) ja leveys yli 75 mm), mutta myös mitoitukseltaan muunlaista särmättyä kuivaa höyläämätöntä sahatavaraa. Sitä käytetään monenlaisiin puurakenteisiin sekä ulkona että sisällä, tai jalostetaan edelleen erilaisiksi puusepäntuotteiksi. Käsittelemätön sahatavara käytetään yleensä rakennusten rungossa ja sen käyttöikä on sama kuin rakennuksen.

FYSIKAALISET OMINAISUUDET

Ympäristöselite on laadittu sahatavaralle, joka on kosteuspitoisuudeltaan 18 % ja tiheyspainoltaan keskimäärinen 460 kg/m³.

LISÄTIETOJA

Tarkempi tuotteen kuvaus löytyy www.sahayrittajat.fi sivustolta.

TUOTTEEN PÄÄRAAKA-AINEET

Pääraaka-aineet	Määrä %	Uusiutuva materiaali	Alkuperä
Mänty, PEFC-sertifioitu	76	kyllä	Suomi
Kuusi, PEFC-sertifioitu	24	kyllä	Suomi

TUOTTEEN SISÄLTÄMÄT EU:N KEMIKAALIVIRASTON (ECHA) REACH SVHC AINEET

Tuote ei sisällä Reach-asetuksessa mainittuja SVHC-aineita.

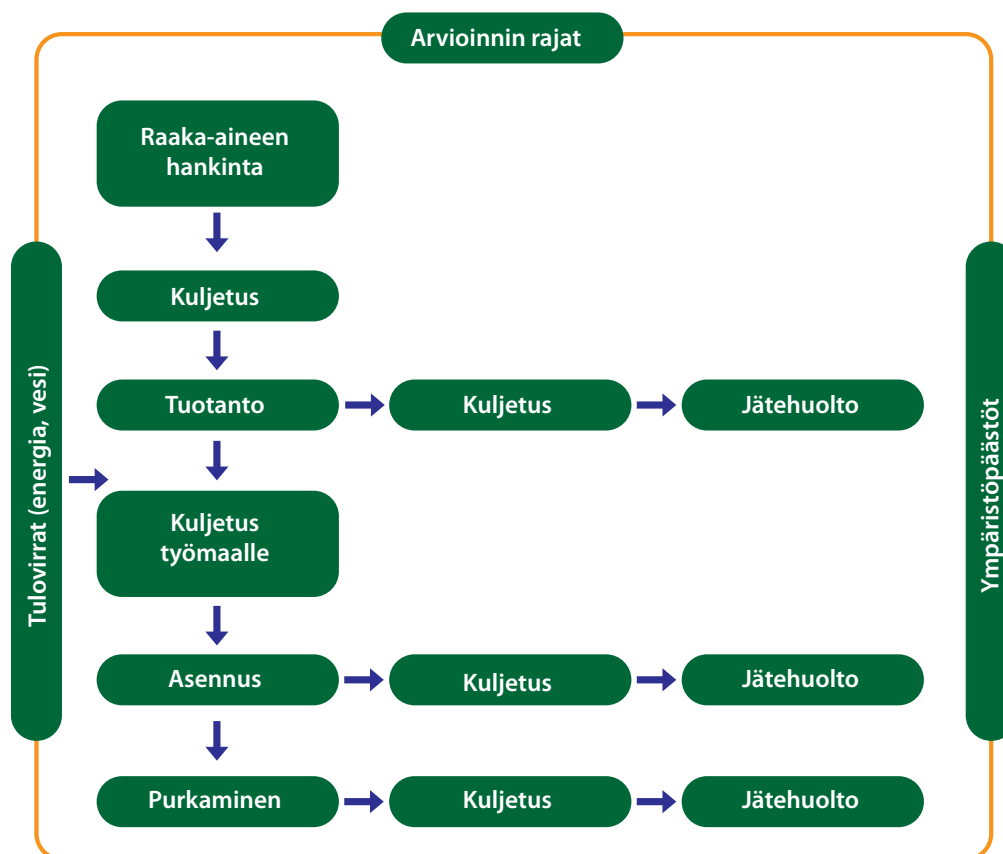
VALMISTUS JA PAKKAUS (A1-A3) Lähipuu-tuotemerkki velvoittaa raaka-aineen hankintaa PEFC- tai FCS-sertifioidusta metsästä, josta yritys hakee itse tai puutavara-auto toimittaa tukit sahalle varastokentälle. Tukit siirretään varastokentältä kuorintaan ja sahaukseen. Kuorinnasta ja sahauksesta syntyvä kuori ja sahapinnat myydään lämpöenergiaksi tai hyödynnetään omassa lämmöntuotannossa. Sahan-

puru hyödynnetään pääasiassa kuivikkeena, mutta osin myös energiana. Valmiit sahatavarat pakataan pinkkoihin ja siirretään lautatarha kuivakseen tai kuivaamoon. Valmiit varastoidut sahatavarat päätyvät jälleenmyyntiin tai suoraan loppuasiakkaalle. Tuotteen valmistukseen kuuluvat vaiheet ovat: raaka-aineiden hankinta, raaka-aineen varastointi, tukkien kuorinta, tukkien sahaus vanne- tai pyörösahalla, sahatavaran lajittelu ja niputus, kuivaus, pakkaus ja toimitus.

KULJETUS JA ASENNUS (A4-A5) Tuotteen kuljetuspäästöt (A4) kattavat polttoaineiden suorat pakokaasupäästöt, polttoaineen tuotannon ympäristövaikutukset sekä kuljetuksiin liittyvät päästöt. Kuljetusmatka määritellään RTS PCR:n mukaisesti. Tuotantolaitokset sijaitsevat 212–343 kilometrin etäisyydellä Helsingistä, jolloin kuljetusmatka tuotantolaitokselta rakennustyömaalle Helsinkiin on keskiarvoltaan 248 km. Kuljetuskaluston oletetaan olevan kuorma-auto. Työmaatoiminnot (A5) sisältää vain pakkausmateriaalien kierrätyksen.

TUOTTEEN KÄYTTÖVAIHE JA HUOLTO (B1-B7) Tämä EPD-seloste ei pidä sisällään moduuleita B1-B7, koska moduulit ovat valinnaisia.

ELINKAAREN LOPPUVAIHE (C1-C4, D) Elinkaaren lopussa sahatavara puretaan rakenteesta. Purkuprosessissa (C1) kuluu työkoneissa käytettyä energiaa. Puretusta sahatavarasta 95 %:ia toimitetaan polttolaitokselle (C2), jossa se hyödynnetään energian tuotannossa. C3-vaiheessa puun biogeeninen hiili vapautuu. C4-vaiheessa 5 %:ia puretusta sahatavarasta oletetaan päätyvän sekajätteenä jätteenkäsittelylaitokselle. D-vaiheessa sahatavaran poltosta talteen otettu lämpö korvaa fossiilisten polttoaineiden käyttöä energian tuotannossa.

2.1 Hiilijalanjälkituloksia

Lähipuu EPD:ssä on huomioitu seuraavat hiilijalanjälkeen vaikuttavat tekijät:

GWP-fossiilinen

- Raaka-aineiden kuljetusmatkat
- Fossiilisten polttoaineiden käyttö
- Raaka-aineiden jalostus

GWP-eloperäinen

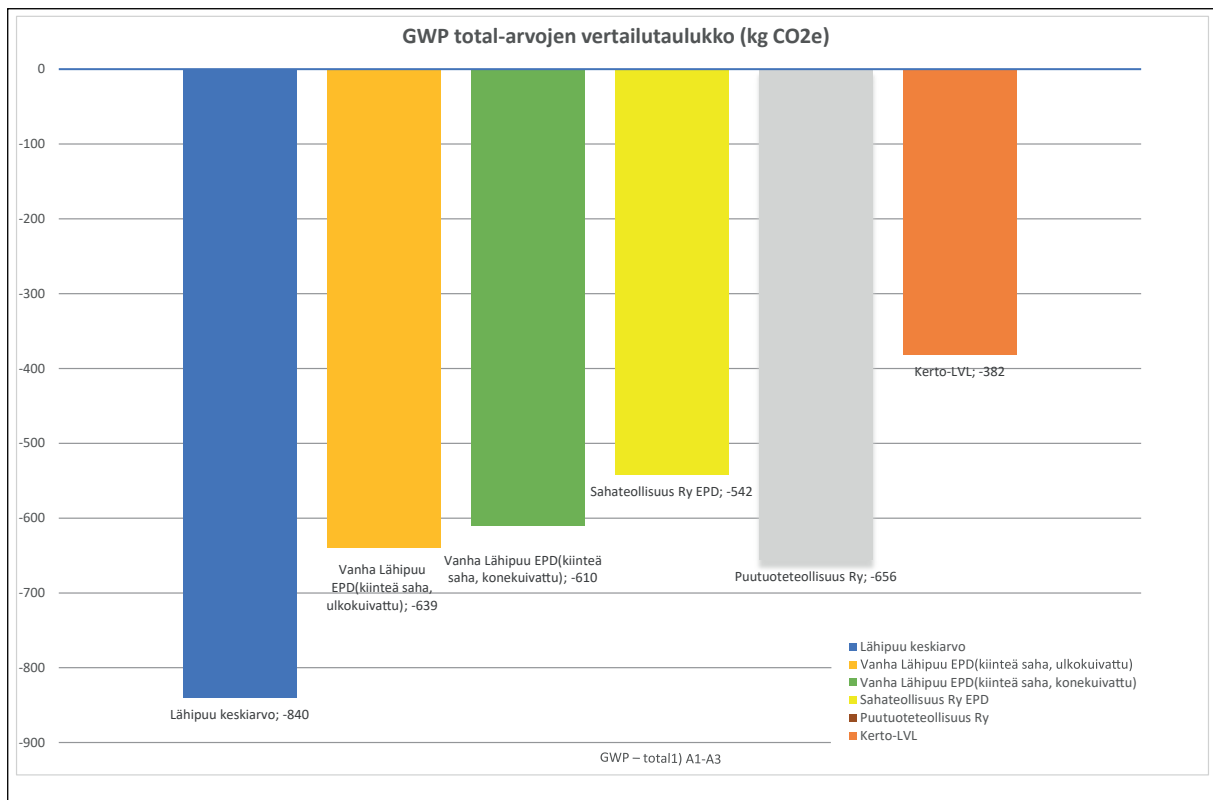
- Uusiutuvan energian käyttö
- Eloperäisen materiaalin kasvunaikainen CO₂ sitominen

GWP-Luluc (Land use and land use change)

- Maanperän käyttö, teiden käyttö, maan muokkaus.

GWP-total = GWP fossiilinen + GWP eloperäinen + GWP Luluc

(GWP (Global Warming Potential) eli ilmastonlämmityspotentiaali on mittari, joka kuvaa kasvihuonekaasun vaikutusta ilmaston lämpenemiseen suhteessa hiilidioksidiin (CO₂) tietyn ajanjakson aikana. Se ilmaistaan hiilidioksidiekvivalenteina (CO₂e).

Lähipuu-EPD ladattavissa kokonaisuudessaan osoitteesta www.sahayrittajat.fi/EPD-Lahipuu-9-2024.pdf

Rakennustietosäätiö RTS sr:n ympäristöselostetyöryhmän hyväksyntä Lähipuu EPD:lle: [Rakennustietosäätiö RTS](#)

Indikaattori	Yksikkö	A1-A3	A4	A5	C1	C2	C3	C4	D
GWP – total ¹⁾	kg CO ₂ e	-840	9,2	0,189	0,203	5,62	830	43,5	-229
GWP – fossiilinen	kg CO ₂ e	23,6	9,2	0,193	0,203	5,62	10,3	0,353	-268
GWP – eloperäinen	kg CO ₂ e	-866	6,32E-20	-0,00353	0	0	820	43,1	39,6
GWP – LULUC	kg CO ₂ e	0,39	0,00332	0,00028	0,0000202	0,00207	0,0104	0,000115	-0,424
Otsonikato.	kg CFC ₋₁₁ e	0	0,00000218	0,000000157	0,000000434	0,00000129	0,000000649	0,000000245	-0,0000147
Happamoituminen	mol H ⁺ e	0,16	0,0385	0,000975	0,00211	0,0238	0,0911	0,00377	-2,08
Rehevöityminen, makeaan veteen ²⁾	kg Pe	0	0,0000655	0,00000745	0,000000672	0,000046	0,000465	0,00000479	-0,0106
Rehevöityminen, meriveteen	kg Ne	0,05	0,0116	0,000339	0,000933	0,00707	0,0366	0,00179	-0,244
EP-terrestrial, kertynyt ylitymä	mol Ne	0,54	0,128	0,00274	0,0102	0,078	0,392	0,019	-2,86
Alailmakehän otsonin muodostuminen ³⁾	kg NMVOce	0,21	0,0411	0,00085	0,00281	0,0249	0,0976	0,00468	-0,79
Uusiutumattomien mineraali- ja metallivarojen ehtyminen ⁴⁾	kg Sbe	0	0,0000216	0,0000051	0,000000103	0,0000132	0,0000284	0,000000966	-0,000235
Uusiutumattomien energiavarojen ehtyminen	MJ	663	140	1,78	2,73	84,4	133	3,02	-3400
Veden niukkuus	m ³ e depr.	9,32	0,643	0,0549	0,00734	0,377	31,2	1,54	-40,6

3 YMPÄRISTÖVASTUU (ENVIRONMENT)

3.1 Kestävän kehityksen periaatteet

Jäsenyrityksemme sitoutuvat noudattamaan kestävän monimuotoisen metsätalouden periaatteita ja tukevat Suomen hiilineutraaliustavoitteita. Suomen tavoite on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa, että Suomen kasvihuonekaasupäästöt ja nielut ovat tasapainossa, eli syntyvät päästöt ovat yhtä suuret kuin hiilinielujen, kuten metsien ja maaperän, sitoma hiili.

Suomen Sahayrittäjät ry:n jäsenyritysten toiminnassa LÄHIPUU-tuotteiden hiilikädenjäljen osuus on huomattavasti suurempi kuin hiilijalanjäljen, mikä tarkoittaa, että jäsenyritykset edistävät kestävää kehitystä ja vähentävät koko yhteiskunnan hiilidioksidipäästöjä tuottamalla pitkäikäisiä, uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettuja puutuotteita, jotka sitovat hiiltä koko elinkaarensa ajan. Jäsenyrityksemme sitoutuvat noudattamaan kestävän ja monimuotoisen metsätalouden periaatteita sekä tukevat Suomen hiilineutraaliustavoitteita, joiden mukaan kasvihuonekaasupäästöjen ja hiilinielujen, kuten metsien ja maaperän, tulee olla tasapainossa vuoteen 2035 mennessä.

3.2 Hiilinielujen vahvistaminen

Metsien kestävän hoidon ja suojelun edistäminen ja Kestävä metsänhoito: Edistämme sertifoitujen (PEFC) metsien käyttöä. Yhdistyksellä on käytössä oma jäsenyritysten yhteinen ryhmä PEFC-sertifikaatti.

[Sahayrittäjät PEFC -sertifikaatti](#), [Sahayrittäjät PEFC -Certificate](#)

Suomen Sahayrittäjät ry:n jäsenyritysten tukevat monimuotoista metsätaloutta toteuttamalla pienipiirteistä arvokkaita elinympäristöjä ja luonnon monimuotoisuutta turvaavan metsän käsittelyn ja puun korjuun keinoja.

Metsän käsittelyssä ja korjuussa huomioidaan kaikessa käsittelyssä mm.

- arvokkaat elinympäristöt
- säästö- ja lahoppuut
- suojatiheiköt
- vesistöjen suojavyöhykkeet
- sekametsärakenne ja monipuoliset puulajisuhteet

3.3 Ympäristövastuun mittarit ja hiilinegatiivisuuden tavoite

Erityisesti LÄHIPUU-periaatteen mukaisesti huolehdimme yhdistyksen jäsenyritysten tavoitteita tuotteiden hiilijalanjäljen pienentämiseksi kehittämällä mittareita ja seuraamalla yrityskohtaisen ESG-vastuullisuusraportin ja GHG-protokollan sekä

tuotekohtaisen yhdistyksen LÄHIPUU-ympäristöselosteen (EPD) avulla yhdistyksen jäsenyritysten hiilijalanjäljen sekä hiilikädenjäljen kehitystä.

- Yhdistyksen jäsenyritysten käyttöön on tehty VSME-standardin [VSME Standard.pdf](#) (julkaistu 17.12.2024) ESG-malliraportti sekä Scope1 ja 2 ja osin 3 laskentaan tehty laskentaohjelma.

Yhdistyksen sivulla tämä näkyy mm. asiakkaille LÄHIPUU-tuotekohtaisena hiilijalanjälkilaskurina, josta asiakas voi verrata tuotteen hiilijalan- ja kädenjälkeä.

Tavoitteena on, että yhdistyksen yritykset mittaavat ja raportoivat toimintansa aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 1 ja 2) ja osoittavat kolmannen osapuolen verifioimana, että yrityksen toiminta on hiilineutraalia.

Tavoiteltavat toimenpiteet

PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN:

3.3.1 Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen ja korvaaminen uusiutuvilla energialähteillä

- Käytännössä mm. tuotannon fossiilisen käyttövoiman korvaaminen päästöttömällä sähköenergialla.
- Varastoinnin ja kuljetusten optimointi: Logististen prosessien tarkemmalla suunnittelulla vähennetään polttoaineenkulutusta.
- Tuotantoprosesseissa syntyvä hukkalämpö voidaan ottaa talteen ja käyttää uudelleen esimerkiksi tilojen lämmityksessä tai muissa prosesseissa.

3.3.2 Energiatehokkuuden parantaminen tuotannossa

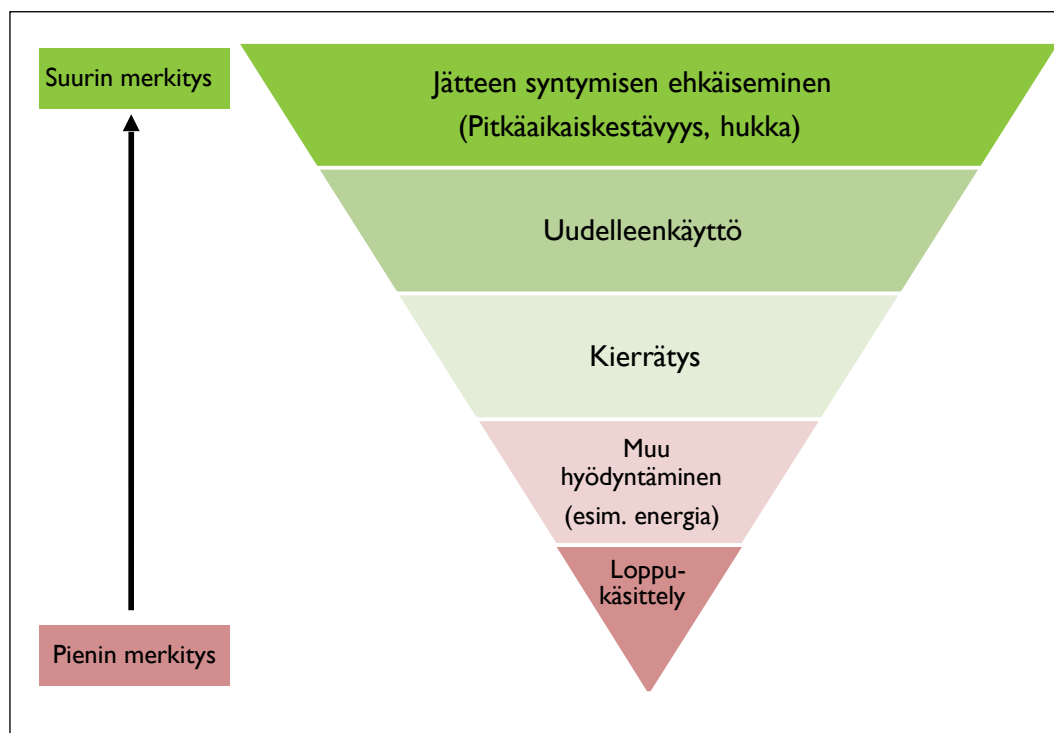
- Aurinko- ja tuulienergia: Tuotantolaitosten katolle asennettavat aurinkopaneelit tai tuuliturbiinit voivat tuottaa osan energiasta.
- Bioenergian hyödyntäminen: Tuotannossa syntyvät kuori ja toisarvoiset jakeet voidaan polttaa energiaksi.
- Energiatehokkaammat koneet ja moottorit kuluttavat vähemmän energiaa.

3.3.3 Kiertotalouden edistäminen (Materiaalien uudelleenkäyttö ja kierrätys sekä resurssitehokkuuden parantaminen)

Tämän tavoitteen osalta yhdistyksessä valmistellaan rakennusten sekä infra-rakenteiden purkupuulle sekä kirjanpainaja tuhopuulle INSTA – 142 -lujuuslajitteluohjeita täydentämään lujuuslajitteluohjeiden ominaisuuksien raja-arvoja. Uusien raja-arvojen käyttöönotolla ja koulutuksella edistetään tuhopuun ja purkupuun käyttöä rakentamisessa. Näin lisätään materiaalien uudelleenkäyttöä mahdollisimman monessa eri vaiheessa ennen lopullista hävittämistä tai energiakäyttöä. Purku- ja tuhopuun kaskadikäyttö tähtää siihen, että puumateriaali hyödynnetään tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti koko elinkaarensa ajan.

Rakennuslain vaatimus 70 % kierrätysaste. Edellytetään mm. uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Vaatumuksena rakennusten purkuvaiheessa purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitystä. (purkukartoitus)

3.4 Elinkaariajattelu

Kannustamme jäsenyrityksiämme toteuttamaan elinkaariarviointeja (LCA) ja luomaan omille tuotteille ympäristöselosteita (EPD) sekä yrityskohtaista hiilijalanjälkilaskentaa (GHG- protokollan mukaisesti; Scope 1 ja 2) Mittarit kertovat tuotteiden elinkaaren lisäksi hiilijalanjäljen sekä hiilikädenjäljen kehitystä vuosi – sekä pidemmällä aikajaksolla yrityskohtaisesti.

3.5 Yhteistyö ja sitoutuminen: Sahayrittäjien vastuullisuus yhteistyön kautta

Sahateollisuus on tärkeä osa Suomen alueiden elinvoimaa, ja sen toiminta vaikuttaa laajasti ympäristöön, yhteiskuntaan ja talouteen. Vastuullisuuden edistäminen vaatii tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Suomen Sahayrittäjät ry näkee, että kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä yritysten, julkishallinnon, tutkimuslaitosten ja kansalaisten kesken.

3.6 Yhteistyö yritysten ja yhdistysten välillä

3.6.1 Verkostojen rakentaminen

Sahayrittäjien vastuullisuusverkostot mahdollistavat tietojen ja kokemusten jakamisen vastuullisista käytännöistä. Yritysten välinen yhteistyö auttaa kehittämään yhteisiä ratkaisuja esimerkiksi:

- **Energiansäästötoimenpiteissä:** Jaetaan parhaita käytäntöjä tuotantoprosessien energiatehokkuuden parantamiseksi.
- **Materiaalitehokkuudessa:** Yhteishankkeissa voidaan kehittää tapoja hyödyntää sahaus sivutuotteet tehokkaammin sekä kehittää mm. kirjanpaina tuhopuun sekä purkupuun uudelleen käyttöä ja tuotekehitystä. Tiiviin hankeyhteistyön kautta saadaan näiden materiaalien hiili varastoitua pitkäikäisiin tuotteisiin.

3.6.2 Kumppanuudet ja yhteishankkeet

Yritysten välinen yhteistyö mahdollistaa laajemmat investoinnit ja innovatiiviset kehityshankkeet. Esimerkiksi:

- Toimialayhteistyö: Yhteistyöllä voidaan saada suurempi vaikuttavuus. Tästä esimerkkinä mm. Puuteollisuus ry:n kanssa alkanut yhteistyö PEFC-ryhmäsertifiointin osalta.
- Yhteistyö Puuteollisuus ry:n ja Suomen metsäkeskuksen kanssa erikoispuun kauppapaikan perustamiseksi. Yhteistyötä erikoispuun kauppapaikan edistämiseksi tehdään myös MTK:n ja metsähoitoyhdistysten sekä Sahateollisuus ry:n kanssa.
- Yhteiset tutkimusprojektit: Vastuullisten materiaalien ja käytäntöjen ja teknologioiden kehittäminen voi olla kustannustehokkaampaa yhdessä toteutettuna. Mm. purku- ja tuhopuun käytön selvityshankkeet Metsäkeskuksen sekä Helsingin kiertotalousklusterien sekä puurakentamisen ammattikorkeakoulujen kanssa.

YHTEISTYÖ JULKISHALLINNON KANSSA

Lainsäädännön ja ohjeistusten kehittäminen

Sahayrittäjät ry tekee tiivistä yhteistyötä viranomaisten ja julkishallinnon kanssa varmistaakseen, että alan lainsäädäntö ja sääntely tukevat vastuullista liiketoimintaa. Yhteistyö Suomen metsäkeskuksen kanssa on ollut hedelmällistä ja auttanut yhdistystä kehittämään omia vastuullisia prosesseja ja käytäntöjä.

- Osallistuminen kuulemisprosesseihin: Varmistetaan, että toimialan näkökulmat huomioidaan esimerkiksi erilaisissa kuulemisissa, joissa käsitellään kestävästä kehityksestä.
- Tuen ja rahoituksen ohjaus: Yhteistyö auttaa kohdentamaan julkista tukea vastuullisuushankkeisiin, kuten uusiutuvaan energiaan ja kiertotalouteen liittyviin investointeihin.

3.7 Paikallisyhteisöjen tukeminen

Sahayrittäjien vastuullisuustyö näkyy myös paikallisyhteisöissä, joissa sahaehtoisuus on usein merkittävä työllistäjä ja vaikuttaja. Yhteisöllinen yhteistyö voi sisältää:

- Paikallisten tapahtumien tukeminen: Yritykset osallistuvat aktiivisesti yhteisötapahtumiin ja tukevat alueen hyvinvointia.
- Avoin viestintä: Tiedotetaan toiminnan vaikutuksista ympäristöön ja työllisyyteen läpinäkyvästi.

KESTÄVÄ MONIMUOTOINEN METSÄTALOUS ON KOKO ARVOKETJUN ASIA

Metsänomistajat

Metsätalouden ammattilaiset, tutkimus, valvonta, ympäristöjärjestöt, koulutus

Puun korjuu ja logistiikka

Puuta jalostava teollisuus ja sitä tukeva teollisuus

Myynnin toimijat

Asiakkaat

3.8 Ympäristövastuuseen liittyvä yhteistyö

Kansalaisten osallistaminen ympäristöasioihin on tärkeää, erityisesti metsätalouteen liittyvissä kysymyksissä. Tämä voi sisältää:

- Metsäohjelmien kehittäminen: Metsänomistajien kanssa tehdään yhteistyötä kestävien metsänhoitomenetelmien edistämiseksi mm. osallistamalla alan messuille sekä tapahtumiin ja tuomalla kansalaisten tietoisuuteen Lähipuu-tuotemerkkiä ja toimintaideologiaa sekä mm. metsien kykyä vastata ilmaston muutokseen.
- Ympäristöprojektit: Yhteishankkeet, kuten ennallistamisprojektit tai biodiversiteetin edistäminen, lisäävät kansalaisten sitoutumista. Esimerkkinä Metsähallituksen luontokohteiden rakenteiden uusiminen.

TÄLLAINEN YHTEISTYÖ:

- Vahvistaa koko alan kilpailukykyä.
- Edistää innovaatioita ja uusia ratkaisuja.
- Luo kestäväää kasvua ja hyvinvointia suomalaisiin yhteisöihin.

4 SOSIAALINEN VASTUU (SOCIAL)

4.1 Työturvallisuus ja hyvinvointi

Työturvallisuus on sahayrittäjien prioriteetti. Tavoitteenamme on nolla tapaturmaa.

Toimenpiteet:

- Otamme käyttöön henkilöstön työturvallisuutta lisäävien koulutusten tarjonnan.
- Työturvakorttien suorittaminen ja tieturvakoulutusten tarjonta yhdistyksen järjestäminä koulutuksina.

4.2 Henkilöstön kehittäminen ja osaaminen

Kannustamme elinikäiseen oppimiseen ja tarjoamme henkilöstölle mahdollisuuksia kehittää osaamistaan.

4.2.1 Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Julkishallinnon ja oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö varmistaa, että sahayrittäjyyteen on osaavaa työvoimaa myös tulevaisuudessa. Tämä kattaa muun muassa:

4.2.2 Ammatillisen koulutuksen ja kurssituksen toteutus

Yhteistyö ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen, Työtehoseuran sekä Metsäkeskuksen kanssa. Muun muassa Lujuuslajittelu- ja sahauskoulutukset. Lisäksi rakennustuoteasetuksen sekä vastuullisen yritystoiminnan kehittämiseen sekä käyttöönottoon liittyvät koulutukset.

4.2.3 Insta – I42 lujuuslajittelukoulutukset

Suomen Sahayrittäjät ry yhdessä Suomen metsäkeskuksen kanssa järjestävät INSTA – 142 visuaalisen lujuuslajittelun kurseja toimialan yrityksille. Visuaalisen kurssin voi suorittaa nykyisin lyhyemmässä ajassa LujaDigi-digitaalisen teoriamateriaalin valmistumisen jälkeen. Digitaalinen materiaali jaetaan kursseille osallistuville ennakko-opiskelua varten ja materiaali on jonkun aikaa myös kurssilaisen käytössä valmistumisen jälkeen.

4.2.4 Lähipuu - koulutukset

Jäsenistölle suunnattu LÄHIPUU-koulutus- ja käyttöönottovaihe varmistaa, että viesti asiakkaille ja julkisuudessa on samanlainen. Lähipuun tuottajina on jäsenyrityksiä koko toimintaketjusta aina puun kasvatuksesta jalostukseen ja myyntiin saakka. Näiltä osin on tärkeää, että Suomen Sahayrittäjät ry:n jäsenet sitoutuvat laajasti mukaan yhteiseen toimialan profiilia nostattavaan työhön.

Yhdistyksen jäsenistö erottautuu myönteisesti kuluttajamarkkinoilla sekä nostaa toimialan profiilia niin asiakkaiden kuin muiden alan toimijoiden silmissä. Lähivuosien aikana monta ammattitaitoista sahuria siirtyy eläkkeelle.

Toimialan jatkuvuuden turvaamiseksi on panostettava tulevaisuuteen ja saatava nuoria kouluttautumaan ja jatkamaan alalle. Vaikka toimiala onkin perinteinen, on markkinoinnissa ja tuotekehityksessä oltava päällimmäisenä ajatuksena uudistuminen ajan vaatimusten mukaisesti. Ympäristöystävällisyys ja -tietoisuus ovat kasvaneet voimakkaasti. Lähipuu on siihen yhdistyksen toiminnan suunnittelun ja tekojen selkeä vastaus.

4.3 Alueellinen vaikuttavuus

Sahayrittäjät ovat keskeisiä toimijoita monissa Suomen maaseutuyhteisöissä, ja toimintamme luo työllisyyttä ja elinvoimaa harvaan asutuilla alueilla. Yrittäjät ovat myös monella alueella aktiivisia kunnallisia vaikuttajia ja tuovat lisäarvoa omalla tietämyksellään alueelliseen päätöksentekoon metsä- ja puutuotealan merkityksestä oman kuntansa alueella.

4.3.1 Monimuotoisuus ja tasa-arvo

Suomen Sahayrittäjät ry ja sen jäsenyritykset edistävät tasa-arvoa ja monimuotoisuutta työpaikoilla. Haluamme varmistaa, että kaikilla työntekijöillä on yhtäläiset mahdollisuudet kehittyä ja edetä urallaan sukupuolesta, iästä, kansallisuudesta tai muista taustatekijöistä riippumatta.

4.3.2 Keskeiset periaatteet

- Tasa-arvoinen palkkaus ja urakehitysmahdollisuudet.
- Työyhteisöjen monimuotoisuuden lisääminen.
- Syrjinnän ja häirinnän ennaltaehkäisy, sekä selkeät toimintatavat mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

YHTEISÖN JA PAIKALLISYHTEISKUNNAN TUKEMINEN

Sahayrittäjät ovat usein keskeinen osa paikallista yhteisöä, erityisesti maaseutualueilla. Jäsenyrityksemme osallistuvat aktiivisesti paikallisiin kehityshankkeisiin ja tukevat alueellista elinvoimaa.

4.3.3 Toimenpiteitä:

- Paikallisten oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö, esimerkiksi harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen.
- Osallistuminen paikallisiin hyväntekeväisyshankkeisiin ja yhteiskunnallisiin projekteihin.
- Työpaikkojen luominen ja säilyttäminen erityisesti syrjäisillä alueilla.

5 HYVÄ HALLINTOTAPA (GOVERNANCE)

5.1 Vastuullinen johtaminen ja päätöksenteko

Sahayrittäjien hallintotavat perustuvat läpinäkyvyyteen, eettisyyteen ja vastuullisuuteen. Yhdistyksen ja jäsenyritysten toiminnan perustana on hyvä hallintotapa, joka varmistaa luottamuksen sidosryhmien kesken.

Sahayrittäjät ry päätöksenteko tapahtuu hallituksen, hallituksen puheenjohtajan ja jäsenkokouksen yhteistyönä.

5.1.1 Hallintotapaan kuuluvat:

- Selkeät toimintaperiaatteet ja päätöksentekoprosessit.
- Riskienhallinnan integroiminen osaksi strategista suunnittelua.
- Eettisten ohjeiden (Code of Conduct) noudattaminen ja niiden jalkauttaminen koko jäsenyritysten toimintaan. (Yhdistyksessä valmistellaan yhteinen eettinen ohjeistus 2025 aikana)

5.1.2 Korruption vastaisuus ja eettiset toimintaperiaatteet

Yhdistyksen jäsenyrityksillä on käytössä korruption vastaiset periaatteet, ja niiden rikkomuksista on selkeät seuraukset (CoC määrittelee). Sahayrittäjät ry valvoo, että jäsenyritykset toimivat eettisesti ja noudattavat lainsäädäntöä.

5.1.3 Omistajastrategiat

Kannustamme yrityksiä kestävään omistajuuteen ja vastuullisiin omistajastrategioihin. Erityistä huomiota kiinnitämme omistajanvaihdosten onnistumiseen ja jatkuvuuteen.

6 RAPORTOINTI JA SEURANTA

Vastuullisen yhdistys- ja yritystoiminnan jatkuva kehittäminen vaatii säännöllistä raportointia ja mittaamista. Yhdistys kerää jäsenyrityksiltä tietoa ESG-toimista ja julkaisee vuosittain raportin, joka seuraa edistymistä.

7 TULEVAISUUDEN TAVOITTEET

Suomen Sahayrittäjät ry asettaa jatkuvasti uusia tavoitteita vastuullisuuden kehittämiseksi. Tulevaisuuden keskiössä ovat:

- Hiilinegatiivinen/-neutraali Sahayrittäjä 2030: Jatkamme työtä kohti hiilineutraalius- ja jopa hiilinegatiivista sahayrittäjyyttä.
- Työturvallisuuden kehittäminen: Panostamme työturvallisuuskulttuurin jatkuvaan parantamiseen.
- Vastuullisuusraportoinnin kehittäminen: Kehitämme uusia raportointijärjestelmiä, jotka helpottavat jäsenyritysten ESG-toimien seuranta ja raportointia.

8 PÄÄTÖSSANAT JA SITOUTUMINEN

Suomen Sahayrittäjät ry ja sen jäsenyritykset ovat sitoutuneet edistämään ja kehittämään vastuullisuutta kaikessa toiminnassaan. Uskomme, että kestävä kehitys ei ole vain velvollisuus, vaan myös mahdollisuus luoda arvoa yrityksille, yhteiskunnalle ja ympäristölle.

Suomen Sahayrittäjät ry hallituksen puheenjohtaja ja hallitus

22.2.2025

Suomen Sahayrittäjät ry

www.sahayrittajat.fi

SUOMEN
SAHAYRITTÄJÄT